Huoltovarmuuskeskus
Försörjningsberedskapscentralen
National Emergency Supply Agency

Jakelu

LAUSUNTO

19.11.2025 asianro

Lausuntopyyntö Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta, VNS 7 /2025 vp

VNS 7/2025 vp Valtioneuvoston tulevaisuusselonteon ensimmäinen osa Strateginen toimintaympäristöanalyysi sekä skenaarioita vuoteen 2045

Huoltovarmuuskeskus (jatkossa HVK) kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Tulevaisuusselonteossa esitetyt skenaariot ovat laadukkaasti valmisteltuja. HVK on omassa työssäänkin paikoin hyödyntänyt skenaarioanalyysia ja kokenut sen hyödylliseksi ja toimivaksi tavaksi hahmottaa sellaisia kehityskulkuja, joihin varautumistyötä tulee kohdentaa. Tämä onnistuu kuitenkin vain, jos skenaariot laaditaan metodologisesti huolellisesti ja asiantuntijoiden toimesta. Tulevaisuusselonteossa esitetyt skenaariot täyttävät kirkkaasti nämä edellytykset ja tekevät siten esitetyistä skenaarioista käyttökelpoisia kaikille sellaisille toimijoille, jotka työssään joutuvat arvioimaan erilaisia tulevaisuuskuvia työnsä oikeasuhtaiseksi kohdentamiseksi. HVK:lle tehdyssä selonteossa on paljon hyödynnettävää.

Tulevaisuusselonteon rooli huoltovarmuuden turvaamisessa

Suomalainen kokonaisturvallisuuden malli perustuu siihen, että kukin ministeriö ja sen alainen virasto huolehtii varautumisesta omalla hallinnonalallaan. HVK:n rooli on toimia tässä mallissa sen ainoana horisontaalisena toimijana yhdistäen varautumistyöhön julkisen sektorin lisäksi elinkeinoelämän ja järjestöt. Tämä rooli mahdollistaa kattavan ymmärryksen siviilivarautumisen vahvuuksista ja heikkouksista.

Hallinnoimansa huoltovarmuusrahaston avulla HVK kykenee riskiperustaisesti puuttumaan varautumisen heikkoihin kohtiin yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Nykyisessä erittäin kiristyneessä turvallisuusympäristössä tässä työssä onnistuminen on kriittistä yhteiskunnan mahdollisimman häiriöttömän toimintakyvyn turvaamiseksi. Rajalliset resurssit on kyettävä kohdistamaan sellaisiin toimenpiteisiin, joissa vaikuttavuus on kaikkein suurinta. Koska suurin osa huoltovarmuustyöstä suunnittelusta toteutukseen vie aikaa, on keskeistä kyetä muodostamaan realistinen näkemys siitä, mitä tulevaisuudessa voi tulla

tapahtumaan. Valtioneuvoston tulevaisuusselonteko ja siinä esitetyt skenaariot mahdollistavat HVK:lle tavan arvioida sen omia strategisia linjauksia suhteessa erilaisiin tulevaisuuskuviin.

Selonteossa esitetään neljä erilaista skenaariota: Yhteistyön maailma, Teknojättien maailma, Blokkien maailma ja Murtuva maailma. HVK:lle näistä ensimmäinen (Yhteistyön maailma) on kaikkein selkeimmin sellainen, jossa sen tehtäväkenttä on suppeimmillaan. HVK:n oman arvion mukaan se on myös skenaarioista kaikkein epätodennäköisin. Tämä ei kuitenkaan vähennä sen arvoa, koska skenaarioiden aikahorisontti on niin pitkä.

Skenaariot ”Blokkien maailma” ja ”Murtuva maailma” edustavat sellaisia valitettavia tulevaisuuksia, joihin HVK tällä hetkellä työssään pääasiallisesti varautuu. Selonteon laaja ja eri näkökulmista avattu työ kuitenkin syventää sitä strategista ajattelua, johon HVK työtään pohjaa.

Johtamansa Huoltovarmuusorganisaation (johon kuuluu noin 1500 kriittiseksi luokiteltua yritystä) HVK kykenee hyödyntämään selonteossa tehtyä työtä erilaisten varautumissuunnitelmien teossa ja erilaisten huoltovarmuustoimenpiteiden suunnittelemisessa. Koska kansallinen kokonaisturvallisuuden konsepti nojaa kaikkien hallinnonalojen omaan vastuuseen omilla hallinnonaloillaan, HVK suosittelee selonteon hyödyntämistä varautumissuunnittelun tueksi myös muissa valtion laitoksissa ja virastoissa. Se antaa myös hyvän pohjan tulevaan kansallisen riskiarvion päivitystyöhön. Rajallisten resurssien maailmassa on tärkeää kyetä kohdistamaan varautumistyötä riskiperustaisesti ja valtioneuvoston selonteko antaa siihen hyvän lähtökohdan.

Lisätiedot Lisätietoja antaa Nuutti Nikula, johdon strategisen tuen päällikkö (nuutti.nikula@nesa.fi, 0295 05X XXX).

Johdon strategisen tuen päällikkö Nuutti Nikula

Liitteet Napsauta ja kirjoita tähän

Jakelu Jakelu

Tiedoksi Tiedoksi